

Ventar una campana (ALDC, III, 551. Brandar una campana)

El concepte 'fer donar una o més voltes a la campana' coneix força significants. *Volter* deriva de *volt*, *volta*, participi del cat. ant. *voldre* (o *volvre*), del llat. *VOLVERE* 'fer rodar, fer anar i venir', substituït per aquell; té el der. intensiu *voltejar*, amb el suf. *-ejar* (< llat. *-IDIARE*) (var. *voltetjar*, *fer voltejar* 82), el compost *revoltar* 145, 180 i l'intensiu *revoltejar*; entorn del mateix nucli, tenim *pegar la volta* 187, *mig voltar* 33, *fer voltar* 91, *fer volt* 153; *dar vuelta* 93. *Vogar* (pron. [buy'a]; var. *vongar* 67, *prongar* 57) deriva probablement del llat. *VOCARE* 'cridar, donar veus', les que es donen als remitgers que vogueu a la una i amb força, d'acord amb el moviment dels remos, envant i enre (DECat). *Ventar* (var. *aventar* 67, 104, 105, 107, *esventar* 61, *tocar ventant* 73, 80) és un der. de *vent* (< llat. *VĒNTU*), una extensió semàntica del moviment de 'ventar amb ventall, ventar una arma, ventar el blat'. *Baldejar* podria ser un freqüentatiu intensiu de *baldar* 95, 98, probablement der. del llat. *VOLUTARE*, format sobre el participi de *VOLVERE*, *VOLUTUM* 'donar voltes'; té les var. *bandejar* 115, 132, 137, 138, 139, 142, *badejar* 118, *anar a bando* 125, i, amb tractament del suf. propi del rib., *baldeiar* 89, 90, 99, *baldiar* 87, 94, *baldear* 93, 94, 100, 102, 106, 108, possible continuïtat d'àrea lingüística de l'arag. on es troba *baldear*,

bandiar; potser també *gandonear* 106 < *baldonear, amb equivalència acústica B = G i assimilació a la nasal, i *tocar a bando* 86, 134.

Altres unitats es basen sobre la idea de: a) 'volar, al vol': *volar*, *volejar* 148, (*tocar o anar*) *al vol* 140, 141, 143, 165, 172, 175, 186, *tirar al vol* 147, (*tocar o anar*) *a mig vol* 140, 159, 171, 172, 182, 184, *fer voltejar* 82; *vol* 12, *vol de campanes* 163, *campanes al vol* 169; b) 'girar damunt davall': *girar* 9, *muntar* 29, 34, *bolcar* 97; c) 'fer oscil·lar': *brandar* 58, der. del cat. ant. *bran* 'espasa' (< germ. *BRAND) → 'tió abrindat; fulla de l'espasa', des del 'moviment amenaçador d'una espasa'; *gronsar* 'gronxar' 92, *balancejar* 98, *campanejar* 97; *trampanejar* 115, d'origen onomatopèic; d) 'tombar': *tombar* 110, 116, 117, *retombar* 66, 113, *donar el tomb* 23, 111, *tomb* 12; e) 'tocar': *tocar* 17, *tocar a bando* 86, 134, *trucar* 88, *sonar* 85; f) 'rodar': (*fer*) *rodar* 6, 162; g) 'tocar repetides vegades': *doblar* 130, 131, *redoblar* 20, 70; h) diversos: *campanes enlaire* 60, *anar i venir* 96.

Tenen sentits diferenciats *sonar de trillo* 3, *tocar trill* 'repicar' 42; *assegurar* 77, 78, *fer assure* 'girar la campana cap amunt mantenint-la estàtica' 82.

Són mots normatius *brandar*, *ventar* i *vogar*, des del DG₁, 1932.

